

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Julian Unzueta Etxebarria

*Aramaio, Araba
(1929)*

Aurkibidea

Biografia

Aramaioko Salazan (Salesan) baserrian jaio zen. Ama etxekoa eta aita Likinao (Likiñau) Aramaioko kale-baserritik etorritakoa zen. Bederatzi seme-alabetatik laugarrena zen Julian. Gerra hasieran aita milizianoekin joan zen idiekin garraio lanetara. Etxera itzuli zenean, espetxeratu egin zuten. Julian udaletxeko goiko solairuko eskolan ibili zen sei urtetik hamabira arte, (urtebeteko etenarekin, gerragatik). Hamasei urterekin hasita, basoan jardun zuen lanean soldadutzara joan zen arte. Bestela, bizi guztia eman du baserrian. Aldundiarentzat lanean ziharduela, Aramaioko alkate izendatu zuten. Zortzi urtez alkate izan ondoren, Aldundiko diputatu izatera pasatu zen. Eguzkierripa auzoko Arana baserriko Benedita Gardokirekin ezkondu zen.

Zintak

ARA-006

- **Proiektua:** Aramaioko euskara
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arriolabengoa, Divina
- **Data:** 1996-11-09
- **Iraupena:** 73 min
- **Euskarria:** VHS Standard
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

ARA-045

- **Proiektua:** Aramaioko sineskerak eta ohiturak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lizarralde, Saioa
- **Data:** 2000-01-01
- **Iraupena:** 61 min
- **Euskarria:** Mini Disc

ARA-046

- **Proiektua:** Aramaioko sineskerak eta ohiturak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lizarralde, Saioa
- **Data:** 2000-01-01
- **Iraupena:** 37 min

- **Euskarria:** Mini Disc

ARA-087

- **Proiektua:** Aramaioko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elortza, Kepa
- **Data:** 2009-12-03
- **Iraupena:** 101 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

ARA-097

- **Proiektua:** Aramaioko ipuinak eta kondairak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arriolabengoa, Divina
- **Data:** 2010-01-31
- **Iraupena:** 43 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin

ARA-098

- **Proiektua:** Aramaioko ipuinak eta kondairak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arriolabengoa, Divina
- **Data:** 2010-01-31
- **Iraupena:** 18 min
- **Euskarria:** MiniDV

Pasarteak

1. Gaizkiulertua bizi guztian gogoan

- **Erref:** ARA-006/004
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:02:40. **Bukatu:** 00:03:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Herriko bati gertatutako gaizkiulertua. "Arranuek!" esan zioten eta berak "marranuek" ulertu.

2. Txalupa egiten ahalegindu zirenekoa

- **Erref:** ARA-006/006
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:05:10. **Bukatu:** 00:07:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Herriko mutil batzuei txalupa egitea bururatu zitzaien kutxa baten taparekin.

Errekan egin zuten lehen froga era ur azpira joan zitzairen. Pasadizo horren inguruko kontuak. Garai hartan mutikoei bururatzen zitzaizkienak.

3. Herriko mutilak soldadu gerra garaian

- **Erref:** ARA-006/009
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:10:26. **Bukatu:** 00:12:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Gerra garaian soldaduak euren etxe inguruan egon zirela kontatzen du Julianek. Berak 6 urte zituen eta 16-17 urteko herriko soldadu batek tiroa botatzen erakutsi zion. Soldadu egon ziren herriko mutilak aipatzen dituzte.

4. Harriz betetako marmita behorraren buztanera lotu

- **Erref:** ARA-006/011
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:12:32. **Bukatu:** 00:14:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Herriko mutil batek marmita bat harriz bete eta behorrari lotu ei zion buztanera. Pasadizoa nola gertatu zen. Astoei ere lotzen omen zizkieten pote zaharrak buztanera.

5. Berriz ezkontzen ziren alargunei arranak

- **Erref:** ARA-006/012
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:14:12. **Bukatu:** 00:15:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Lehenago alargunak berriz ezkontzen zirenean arranak ipintzen edo jotzen omen zitzaizkien. Julianek kontatzen du Urkiolan ikusi berri duela antzeko egoera.

6. Aramaioko baserririk altuenak

- **Erref:** ARA-006/024
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:30:52. **Bukatu:** 00:31:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Aramaioko auzorik eta baserririk altuenak zeintzuk diren aipatzen dute. Antonioren emaztearen baserrria ere altu omen dago.

7. Gerra garaiko bizipenak

- **Erref:** ARA-006/028
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:33:55. **Bukatu:** 00:37:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra iritsi zenean 19 urte zituen, eta orduantxe soldadu joateko zegoen. Nazionalekin ibili zen. Orduko bizipenak. Trenean sartu zituzten eta nora zihoazen ere ez zekiten. Italiarrekin harremana izan zuen.

8. Baserriko lanaz gain, Arabako Aldundian

- **Erref:** ARA-006/038
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:45:15. **Bukatu:** 00:46:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Baserrian lan egin izan du beti, baina, horretaz gain, Arabako Aldundian lan egin zuen 31 urtez. 1958an hasi zen Aldundian.

9. Aramaioko alkate eta Aldundiko diputatu

- **Erref:** ARA-006/040
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:47:22. **Bukatu:** 00:49:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

1972an Aramaioko alkate izendatu zuten eta zazpi urte egin zituen kargu horretan. 1979an Arabako Aldundiko diputatu egin zuten eta han beste lau urte pasa zituen. Berarentzat lan eroso izan omen zen, berak bestela ere Aldundian lan egiten zuelako. 60 urterekin hartu zuen erretiroa.

10. Aita zapatagilea

- **Erref:** ARA-006/044
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:58:20. **Bukatu:** 01:00:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza

Laburpena:

Margaritaren aitak zapata denda zuen eta amak ere laguntzen zion. Zapatak bertan egiten zituzten. Bortzegiak ei ziren euren espezialitatea. Oinetako onak egiten zituztela aipatzen dute. Nola egiten zituzten oinetakoak neurrira.

11. Oinetakoak nola garbitu eta sikatu

- **Erref:** ARA-006/046
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 01:01:40. **Bukatu:** 01:02:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Aitak erakutsita, ondo garbitu behar izaten zituzten oinetakoak. Eta bustita zeudenean, haizetan sikatu; inoiz ere ez sutondoan ipinita.

12. Aitak larrua osorik ekartzen zuen zapatak egiteko

- **Erref:** ARA-006/047
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 01:02:44. **Bukatu:** 01:04:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza

Laburpena:

Margaritaren aitak, zapatak egiteko, larrua erosten zuen lehenbizi. Amak josten zituen, gero aitak zapatak egiteko. Zapatak saldu egiten zituen hasieran aitak, baina segituan konpontzera ekartzen zizkiotela eta nahiago izaten zuen oinetakoak berak egitea, neurrira.

13. Zapatak egiteko larruak

- **Erref:** ARA-006/049
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 01:05:55. **Bukatu:** 01:07:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza

Laburpena:

Margaritaren aitak larru osoak ekartzen zituen zapatak egiteko. Zatiak gero konponketetarako gordetzen zituen. Zapatagintzaren inguruko azalpenak. Julianek larruak nolakoak izaten ziren azaltzen du.

14. Zazpi urtetik zortzira eskolarik ez, gerragatik

- **Erref:** ARA-087/003
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:05:22. **Bukatu:** 00:06:19

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Mutilen eskola udaletxeko goiko solairuan zegoen. Jolas denboran, plazan ibiltzen ziren. Don Joakin Arana izan zen Julianen lehenengo maisua. Sei urtetik 12 urtera arte ibili zen eskolan (urtebeteko etenarekin, gerragatik).

15. Herria, fronte bien erdian

- **Erref:** ARA-087/004
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:06:19. **Bukatu:** 00:08:03

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra denborako azalpenak. Herria fronte bien erdian egon zen. Julianen etxea nahiko jazarrita egon zen gerra denboran. Etxean seguru ez zeudela sentituta, bere anai-arrebak senide batzuen baserrira bidaltzen zituen amak. Julian amarekin gelditzen zen baserrian. Aita kartzelan zegoen.

16. Aita "gorrien" munizioa garraiatzen

- **Erref:** ARA-087/005
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:08:03. **Bukatu:** 00:09:57

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra denborako azalpenak. Julianen aita soldadu "gorrien" munizioa idiekin garraiatzen ibili zen gerra denboran. Bilbora arte joan zen aita. Bilboko Begoña auzoko baserri huts batean egon zen bere bi ahizpa eta koinatuekin harik eta nazionalak pasatu ziren arte. Begoñan egon ziren denboran, aita idiak bi esne-behirengatik trukatu zituen. Behi-esnea kalean saltzen zuten gero. Bi behiren esnearekin ateratako diruarekin bizi izan ziren.

17. Ahizpak Frantziara eta aita etxera

- **Erref:** ARA-087/007
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:12:23. **Bukatu:** 00:14:40

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Hiru ahizpa Frantzia aldera joan ziren eta Julianen aita etxeratu egin zen behiak eta astoa hartuta. Durangon milizianoek astoa eskatu zioten eta kainoien batek hil zuela esan zioten gero. Ordezko astoa eman zioten ondoren.

18. Aita atxilotuta herriko kartzelan

- **Erref:** ARA-087/008
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:14:40. **Bukatu:** 00:17:37

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Aita etxeratu zenean, lehengusuak etorri zitzaizkion bila atxilotzera eta herriko kartzelan eduki zuten astebetez. Jatekoa eramatera joaten ziren etxeokak.

19. Aita Burgosko kartzelara, txosten txarreatatik

- **Erref:** ARA-087/009
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:17:37. **Bukatu:** 00:20:47

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Aitari kartzelara jatekoa eramatera joan zenekoa kontatzen du. Aramaiotik Gasteizko kartzelara eraman zuten eta beste aramaiotar batzuekin elkartu zen han. Ondoren Burgosera eraman zuten, alkateak Julianen aitari buruzko txosten txarra bidali zuelako.

20. Aitaren etxeratzea

- **Erref:** ARA-087/010
- **Iraupena:** 0:05:55. **Hasi:** 00:20:47. **Bukatu:** 00:26:42

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Julianen aitaren lehengusina batzuk Gasteizen militarrekin ezkondata zeuden eta militar haietako batek kartzelatik atera zuen Julianen aita. Bertako apaiza zen salutaririk gaiztoena eta etxeratutakoan berriz kartzelarako arriskuan egon zen aita. Julianen ama kaleko parrokoarengana joan zen laguntza eske. Kartzelatik atera ostean ere, baldintzapeko askatasunean bizi izan zen denboraldi batez.

21. Ama kalea garbitzera eramaten zuten

- **Erref:** ARA-087/011
- **Iraupena:** 0:04:36. **Hasi:** 00:26:42. **Bukatu:** 00:31:18

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Julianen aita abertzalea zen. Amarekin soroan zebilela tiroka egin zieten gerra garaian. Aita kartzelan eta ama kalea garbitzera eramaten zuten, abertzalearen emaztea izatearren. Margaritek ere agindu egiten zioten amari nola garbitu behar zuen esanez.

22. Alkatearen salaketengatik fusilatutako gaztea

- **Erref:** ARA-087/013
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:32:53. **Bukatu:** 00:35:38

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Nazionalak sartu zirenean, karlisten esku gelditu zen udaletxea eta alkate jarri zutenak hainbat herritar salatu zituen. Aramaioko mutil bat, abokatua zena eta mitinak ematen ibiltzen zena, fusilatu egin zuten Bilbon alkate haren salaketarengatik.

23. Aita baserritarren elkarteko idazkari

- **Erref:** ARA-087/015
- **Iraupena:** 0:04:57. **Hasi:** 00:39:21. **Bukatu:** 00:44:18

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Julianen aita baserrian lan egiten zuen. Baserritarren elkarteko idazkaria izan zen gerra aurrean zein ondorenean, eta Julianen arrebak aktak idazten zituen. Aitaren ama gazterik alargun geratu zen eta baserriko lanak egiteko kaleko emakumeak hartzen zituen.

24. Izeba Emakume Abertzaleen Batzako lehendakari

- **Erref:** ARA-087/016
- **Iraupena:** 0:04:43. **Hasi:** 00:44:18. **Bukatu:** 00:49:01

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » lhes egin beharra
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Emakume Abertzaleen Batzako lehendakaria izan zen Julianen izeba eta Frantziatik etxeratutakoan, kartzelaratu egin zuten. Gerra aurrean telefonista lanak egin zituen.

25. Arratiako astoarekin komeriak

- **Erref:** ARA-087/019
- **Iraupena:** 0:05:45. **Hasi:** 00:52:48. **Bukatu:** 00:58:33

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Aita kartzelan zegoela, Olaetako gizon bat etorri zitzaizen etxera astoaren bila. Berea izan ez arren, eraman egin zuen. Orduko pasadizoa kontatzen du.

26. Zerrategiko lana

- **Erref:** ARA-087/021
- **Iraupena:** 0:04:30. **Hasi:** 00:59:27. **Bukatu:** 01:03:57

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Baserrian lan egin izan du. Hamasei urte ingururekin basolanetan hasi zen. Arrasateko enpresa batek pinudiak erosi zituen eta basoaren barrenean zerrategia jarri zuen. Han zer-nolako lanak egiten zituzten kontatzen du.

27. Zerrategiko lan-baldintzak

- **Erref:** ARA-087/023
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 01:07:21. **Bukatu:** 01:10:44

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Baserriko lanak eta zerrategikoak egiten zituen. Bazkaldu bertan egiten zuten. Sei-zortzi lagun aritzen ziren basoan eta zerrategian lanean. Egunean sei ogerleko ematen zizkieten, lantegietan baino soldata hobe. Atxurrekin egiten zituzten idientzako bideak.

28. Aspaldiko giza hezurak Ibabe inguruan

- **Erref:** ARA-087/024
- **Iraupena:** 0:04:02. **Hasi:** 01:10:44. **Bukatu:** 01:14:46

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Idientzako bideak zabaltzen ari zirela, giza hezurak topatu zituzten. Hezurak orain dela 500-600 urte ingurukoak ote ziren esan zion Ibabeko Justok. Aramaio Torraldeko jaunaren menpean zegoen garaian, soldaduek neska gazteak eramaten zizkioten gizon hari. Ibabe baserriko Bertaren bila etorri zirenean, etxeakoek aurre egin eta soldadu bat hil omen zuten; haren hezurak izango zirela esan zion Justok Juliani.

29. Karobian hamarnaka gorpu lurperatuta

- **Erref:** ARA-087/025
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 01:14:46. **Bukatu:** 01:18:51

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra garaian karobi batean hirurogei lagun inguru lurperatu zituzten. Gehienak Azpeiti eta Azkoitikoak zirela esaten omen dute. Gurutzea dago bertan.

30. Leziako txabolako milizianoa, fusilatua

- **Erref:** ARA-087/026
- **Iraupena:** 0:04:34. **Hasi:** 01:18:51. **Bukatu:** 01:23:25

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra garaian Leziako txabolan miliziano bat harrapatu zuten guardia zibilek. Milizianoak ihes egin zuen baina salatu zuen aramaioarra behartu zuten hura topatzera. Topatu zutenean, Guardia Zibilek bertan hil zuten eta herritar batzuk behartu zituzten haren gorpua lurperatzera.

31. Medikuaren "Mil quinientas" gaitzizenaren jatorria

- **Erref:** ARA-087/028
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 01:23:49. **Bukatu:** 01:26:08

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra garaian bazegoen Aramaion mediku zahar bat, "mil quinientas" gaitzizenekoa. Nazionalek herriren bat hartzen zutenean, karlistek eta margaritek desfilea antolatzen zuten. Haiek botatako etxafuego bat medikuaren etxera sartu zenean, biraoka irten omen zen, eta mila eta bostehun pezetako isuna jarri omen zioten horregatik.

32. "Urtebarri barri" kantuan

- **Erref:** ARA-097/001
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Gogoan du lau urterekin nola joan zen Urtebarri egunez etxez etxe kantuan talde baten barruan. Etxekoandreak "itxuskixaz" irten eta aurrean eraman zuen taldea. Bera baino zaharragoa zen mutil batek "salbatu" zuen.

33. Martin Abaderen mitoa

- **Erref:** ARA-097/004
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:05:20. **Bukatu:** 00:06:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Martin Abaderen mitoa (Mateo Txistu, beste leku batzuetan). Meza bertan behera utzi eta erbiaren atzetik joan zen abadearen istorio ezaguna.

34. Santa Kruz apaizaren ihesa

- **Erref:** ARA-097/005
- **Iraupena:** 0:04:52. **Hasi:** 00:06:02. **Bukatu:** 00:10:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Santa Kruz apaiza basagerlari lanetan zebilen inguruan. Atxilotu egin zuten eta preso zeukaten Aramaioko udaletxean. Ihes egitea lortu zuen fusilatu behar zuten bezperan. Uretan leporaino sartuta egon zen luzaro, eta baserritar baten laguntzaz kobazulo batera joan eta han ezkutatu zen.

35. San Isidoren miraria

- **Erref:** ARA-097/007
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:14:35. **Bukatu:** 00:16:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

San Isidroren miraria. Soroan utzi ganaduak goldearekin, elizara joan, eta itzuli zenean lanak eginda aurkitu ei zituen. Maiatzaren 15ean da eguna, artoa ereiteko sasoia. Artoa oso inportantea zen garai hartan.

36. Orduko taloa askoz ere hobia

- **Erref:** ARA-097/008
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:16:00. **Bukatu:** 00:18:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

Morokila ere bai, baina batez ere taloa jaten zen orduan. Orduko taloa askoz ere hobia omen zen. Irinaren kalitateagatik ziur asko, ordukoa finagoa zelako. Harri ezberdinez ehoten zen garia eta artoa. Euren baserrian ez zen goserik pasatzen.

37. Eztia ogiaz "bustita"

- **Erref:** ARA-097/011
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:21:30. **Bukatu:** 00:23:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Zubixalden erleak zituzten eta bera hara joaten zenean, ogia eztiaz "bustita" ematen zioten. Hura bai gozoa! Behin kanpoan kalean zuen ematen zion emakumea, Julianek ogia "bustita" eskatu eta andreak uraz bustita eman zion, eta hala ere jan.

38. Aramaiok Otxandio engainatu eta lurrak bereganatu

- **Erref:** ARA-097/014
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:25:30. **Bukatu:** 00:28:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Esaera batek dio Otxandiok eta Aramaiok lurrak banatzeko sistema bat adostu zutela: goizean oilarrak kukurruku egindakoan, bi pertsona, bakoitza bere herritik, irten eta tril egiten zuten lekuan jarriko zutela muga. Baina Aramaiotarrak oilarrari kandela ipini, lehenago abiatu eta Otxandio ondoraino

heldu zen. Horregatik da hain handia Aramaio. Bestalde, aitak kontatzen zion behin hildako bat agertu zela Otxandio eta Aramaio bereizten duen errekan eta otxandioarrek Aramaio aldera bultza egin ziotela, kasuaz hango epailea arduratu zedin.

39. 1953ko uholdeak

- **Erref:** ARA-097/015
- **Iraupena:** 0:05:25. **Hasi:** 00:28:00. **Bukatu:** 00:33:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Oso gogoan ditu 1953ko uholdeak. Puestoko zekorrarekin izandako komeriak. Zekorra leku seguruan utzi eta etxera abiatu zen arriskua handiak hartuz. Abereak ganbarara igota zituzten ordurako eta ez ziren ito.

40. Aspaldiko uholdeen oroimena

- **Erref:** ARA-097/016
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:33:25. **Bukatu:** 00:34:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Etxaguen aldeko haitzetan euria beldurgarri egin zuen. Errekak ikusten omen ziren mendian behera etortzen. Arrazola aldean ere (bestaldean) uholde handiak izan ziren. Amonak esaten omen zuen entzunda zuela duela 120 urte ere uholde handiak izan zirela; ama umeeekin ganbaran egon zela.

41. "Sar Jurji, artuak ereittekoxegi"

- **Erref:** ARA-097/018
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:35:12. **Bukatu:** 00:36:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

Sar Jurji, artuak ereittekoxegi/ San Markos, artuak ereindda balegoz" esaera.

42. Gerra hasierako oroitzapenak

- **Erref:** ARA-097/022
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 00:39:30. **Bukatu:** 00:42:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gerra hasiera gogoan du. Zazpi urte betetzen zituen eguna. Eztanda handi bat entzun zen, beheko zubia lehertu zuten bonbaz. Gero zurezko habeeekin egin zuten zubi berria. Zubian egondako habe bat beren etxeko teilatuan jarri zuten, baina brintzatu egin zen eraz kontra ipintzeagatik.</p>

Transkripzioa

-Gerra denborako gauzak-eta asko dauket goguen.

-Bai?

-Askok! Ze ni gerrie hasi zanien...

-Zuk gerra denboran ze...

-“Treintaiseisien” hasi zan gerrie, ezta? Ta nik orduen, gerrie hasi zan egunien, “dieciocho de julio”, kunpliru nittuen zazpi urte. Ta hareaz egunaz be ondo gogoratzen naiz.

-Bai, e?

-Haxe egunaz be bai. Ze, orduen, ba, klaro, orduen arratsaldien-eta errosaixotan juen biher zan /bizan/ ta, badakitzu, joe, hori zan, sagraue zan. Eta, oin mezeta be ez ga jueten askotan, baiñe, orduen, mezeta, erresaixotaa, eta danea. Bueno, ba, orduen be errezaixota juenda, eta, plazuelan, oin esan doten plazuelan, hantxe, autobus paradako, hantxe, zubi gaiñien, han gengozen mutiko, mutiko batzuk han gengozen, eta entzun zan ikeragarritzko bonbazue, ezta? entzun zan. Eta “Aiba! Zer pasau dok, zer pasau dok” danok. Eta zan, hori beheko zubixori, hori Añebarriko zubixori, jarri eutsien zera eta hori bolau edo zertu.

-A, bai, e?

-Bai. Eta Gasteiztik etorri ziela militarrek esaten auien, Gasteizko militarrek ifiñi auiela, ifiñi eutsiela zera eta zubixori... Zementozkue zan, e?

Ikeragarritzko, zementozko ikeragarritzko zubitzarra zan-ta, jota aidien jaso auien, bai. Ta akordetan naz, etxea, sustaute ni etxea. Etxea etorri nintzen ta, etxien amak e: “Aitte juen dok, aitte juen dok”. “Noa juen da ba?”, ta, “Martzeliño ta bixek juen dittuk”. “Noa juen die ba?”, ta, “Ba, ikusten. Hori, Añebarriko zubixe bota ete dauien edo ikusten juen dittuk”. Ta, efetibamente, hartara juen zien. Ta ez zien juen kamiñotik, ezpada eze juen zien hor mendittik juen zien ikusten, kamiñuen baten batekin ez enkontretako edo. Ta horreaz akordetan naz. Ta, bueno, gero handik ... Gero ha zubixe egon zan, e, iñ auien zerakin, egurrezko bigakin iñ auien zubi barrixe, iñ auien. Bertatik barik, aldemenetik iñ auien ze, gero bertan zubixe zelan iñ bi zan barrixe lehengo lekutik, ba, iñ auien aldemenetik, iñ auien, egurrezko zubi bat iñ auien. Ta bigak eruen zittuen gure basotik eta eruen zittuen, ba, horreik e, biga haundixek, ba oso, holakotxe bigatzarrak eta, eruen zittuen eta, akordetan naz, gero, bigak ba ez dakit gero ze, baiñe bat, biga bat gure aittek zertu auen, eskuratu iñ auen eta, hemen ha, hori zan e, bigok hemen euzen nunbaitten baztertute, eta, etxie reformau zanien, teillatue, teillatue ifiñi biga barrixek jarri biher zien, ta hartaiko bat...

-A, bai. Han dau?

-Kamaran hor dau, ifinitte dau. Baiñe, zer pasau zan? Eta aittek hola esaten ta egi arrazoie izengo da ze, bigie egon bada, edo, urtebete, bixen edo hiruen egon bada, e, zer baten, este, postura baten, ezin leike kanbixau, ze nerbixuek-eta alde batera eukitten dittu. Ta zer iñ auen hemen? bestaldera ere ifiñi, hemengo arotzok, ta zer pasau zan? Ba,

holan, horman bazterritik, holako metro t'erdire edo, bringie in jakon. Eta aitek: "Ene! Bajakixat zerena dan, bajakixat zerena dan, eta, bixon arte, nik, ba, zenbat urte, aitei lagunketan ibili nintzen... Ba, han dau, puntel bateaz bringie dauen lekuen, hantxe...
-Orduen badakitzu zein dan bigie eta dana.
-Bai, badakit zein dan.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-08

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com